

David Baltimore

Howard M. Temin

KANTZERRA ETA VIRUAK

Aurreko artikuluari jarraipena emanez, hemen nago berri-
ro ere, nirea ez den arlo bat lantzen. Hala ere, bai medikuek
eta bai biologoek neure ausartzia barkatuko didatela espero
dut. Egia esan, berorik idaztera bultzatu nahi nituzke, eta,
horrela, berorien zirikataile izan nahi nuke. Eta, besterik
gabe, lot nakion hariari.

Fisiologi arloan 1975. urteko Nobel sariaz ohoratuak izan
diren hiru ikertzaileak, eta berauek egin dituzten lanak aipatu
nahi ditut oraingo artikuluan. Sarizatuen izenak hauk dira:
Renato Dulbecco, Howard M. Temin eta David Baltimore.

Guztiok dakigunez, Nobel saria mundu mailan dagoen
saririk ospatsuena da. Beraren bidez, zenbait urtetako lana-
gatik eta gizarteari eskaini dioten mesede eskeragatik sariz-
tatzen dira ikertzaileak. Bukatu berri den urteko Fisiologi
arloko saria, teoria negatibo baten defendatzaile nagusiei
man zaie. Hauk diotenez, "segur asko, viruek ez dute fun-
tzio nagusia betetzen kantzerraren sortzean". Hori onhartuz
gero, zenbait galde datorkigu berahala burura. Zein da,
erduan, kantzerraren kausa-sortzailea? Zer erlazio dago
viruen eta kantzerraren artean?

Ikusiko dugunez, gauzak ez daude argi, eta oraindik ezer
guti dakigu zehazki kantzerraren sorrera biologikoari buruz.
Dena dela, hor daude ikertzaile hauen lanak. Eta lanon histo-
ria zertxobait luzea delarik, haien azalpen eskematikoa egitea
menia dela uste dut.

Jadanik 1907. urtean, oilasko leukemia viru batez transjar
zitekeela frogatu zuten daniar ikertzaile bik. Bizpahiru urte
beranduago, Peyton Rous izeneko ikertzaile batek, oislako
arkoma bat modu berean, hots, viru baten bitartez kutsa
zitekeela frogatu zuen. Orduz gero, kantzerraren sorpen vira-
l oso eztabaidatua izan da.

Kantzerra sortuko lukeen virua, hau da, kantzerraren sor-
penean eragin zuzena lukeen virua aurkitu nahi zen. Lehena-
go aipatu ikertzaileek frogatu dutenaren arauera, ordea, bes-
tela aritu beharko da, kantzerraren sorpena aurkitzeko eta
argitzeko. Baina zertan finkatzen dira hori esateko?

Aipa ditzagun poliomaren virua, zenbait sagutan aurkitua,
eta SV 40 (Simian Virus 40), zenbait tximinotan aurkitua.
Viru hauk zelula kantzerigenotan aurkitu dira. Horregatik,
hasera batetan, viru horik kantzer-sortzaile zirela pentsatu
zen. Baina, frogatu denez, baldintza arruntetan viru horik ez
diote kalterik sortzen jatorrizko zelulei; hau da, saguaren
zelulen barruan egon arren, poliomaren viruak ez du berez
kantzerra sortzen; ez eta tximinoaren zelulen barruan dagoen
SV 40 viruak ere. Zergatik? Sagu eta tximinoaren gorputzek
viru horien kontrako antigorputz bereziak sortzen dituztelako.
Hala ere, bestelako animalia batzuren edo eta baldintza
berezi batzuren pean viru horik kantzer-sortzaile izan daitez-
ke.

Eta, nola gordetzen dira viruok zelulen barruan? Dakike-
zuenek, viruak bi multzotan sailkatzen dira beraien azido
nukleikoen arauera: DNA viruak (desoxirribonukleiko azidoa
dutenak) eta RNA viruak (ribonukleiko azidoa dutenak).

Frogatu denez, DNA viruak integratu egiten dira zelulen
geneen DNA helizeetan, beraien kodigo genetiko eta guzti.
Hauxe izan da Dulbecco-ren lanaren funtsa, eta horixe fro-
gatzera saiatu izan da hainbeste urtetan, askoren eritziren
aurka joanez. Eta lortu egin du bere helburua. Eta bere ingu-
ruan ikertzaile eskola bat sortu du. Horregatik eman diote
Nobel saria.

Hala ere, RNA viruen kasuan gertatzen zena, ez zegoen
argi; eta paradoxa baten aurrera heldu ziren ikertzaileak.
Azkenik, Dulbecco-ren jarraitzaile diren Temin eta Baltimore
ikertzaileek argitu dute arazoa. Hauk "transkriptasa inber-
tsua" izeneko entzima bat aurkitu dute, eta honen bidez RNA
molekula DNA bihurtzeko frogatu dute. Entzima horren
bidez, eta Dulbecco-ren bideari jarraikiz, RNA viruak ere
zelulen kromosometan integra daitezkeela frogatu dute. Eta
horregatik eman diote Nobel saria.

Esan beharra dago ezen, ikerpen hauk aurrera eramatean,
hiru ikertzaile hauk (eta berauen eskolakoak) biologo gehie-
nen aurka joan direla. Ikerpenok 1963. urtetik 1969. urtera
bitartean gertatu izan dira gehienbat. Eta azkenean, ikertzaile
hauen burugogortasunak eta iraunpenak garaitu egin ditu
oztopo guztiak.

ZENBAIT ONDORIO

Ikerpen hauetan frogatu denez, viruak zelulen barruan
egon daitezke integraturik, batere kalterik egin gabe eta
kantzerrik sortu gabe, nahiz eta baldintza berezitan zalula
horik kantzerigeno bihurtzeko. Gainera, ikusi denez,
zelula horik bitan zatitzean, viru integratua bi zelula jaiobe-
rrietan agertzen da, modu honetan zelularekin batera birsor-
tuz.

Ba dirudi, beraz, kantzerra sor dadin, bestelako kanpo bal-
dintzaren bat agertu behar dela. Hau, guztiz ados dago,
oraintsu egin diren azterketa estatistikoekin (aurreko artiku-
luan aipatu nituenekin, hain zuzen). Hauen arauera, kantzer
guztien 80 %, guti gorabehera, inguruko baldintzek sortuak
dirateke: satsudurak, konposatu kimikoek eta bestek sor-
tuak.

Eta substantzia kantzer-sortzaile batzu segurtasun handiz
ezagunak ditugu. Horregatik, sariaren albistea jakin ondoren
egindako elkar hizketa batetan, honelaxe zioen Temin-ek:
"Bien bitartean, badaezpada ere, tabako gutiago erre deza-
gun eta bazter ditzagun substantzia kantzer-sortzaileak..."
Esaldi honen bidez, kantzerraren sorreraz ezer guti dakigula,
eta haren aurka ezer guti egin dezakegula adierazi nahi zuen
umilki; baina, modu berean, bere eritziz kantzerraren iturbu-
rua non dagoen adierazi nahi zuen nonbait. Edozela ere,
esaldi horrek satsuduraren aurkako egintzetara bultzatu
behar gaituela uste dut.

J. R. ETXEBARRIA